Saadet Asrında

DOĞRULUK VE SADAKAT

İÇİNDEKİLER

EMİN GELİYOR

Peygamber Efendimiz otuz beş yaşlarında idi. Henüz peygamberlikle görevlendirilmediği bu yıllarda da Mekke'de üstün ahlakı ve güvenilirliği ile tanınıyor ve Muhammedü'l-Emin olarak anılıyordu.

O dönem, Mekkelilerin en önemli gündemi Kâbe'nin tamiriydi. Yağmur ve seller sebebiyle Kâbe'nin duvarları iyice yıpranmıştı. Bunun üzerine bir yangınla birlikte Kâbe'nin örtüsü de zarar görünce Mekkeliler, bu kutsal binayı yeniden yapmaya karar verdiler. Kâbe'yi, İbrâhîm Aleyhisselâmın yaptığı temele kadar yıkıp yeniden inşa edeceklerdi. Her kabileye bir bölüm verilerek duvarlar örüldü. Sıra, Cennet'ten gönderilen kutsal taş Hacerü'l-Esved'i yerine koymaya gelmişti. Fakat her kabile, bunu yapma şerefine sahip olmak istediğinden büyük anlaşmazlıklar çıktı. Dört beş gün süren anlaşmazlıklar sebebiyle neredeyse kan

dökülecekti. Bu sırada aralarındaki en yaşlı zatlardan olan Huzeyfe:

– Ey Kureyş topluluğu! Anlaşamadığınız iş hakkında hüküm vermek üzere şu kapıdan ilk girecek zatı aranızda hakem yapın, dedi ve Kâbe'ye açılan Benî Şeybe kapısını işaret etti.

Orada bulunanların hepsi bu teklifi kabul ettiler ve Benî Şeybe kapısına bakarak ilk girecek kişiyi beklemeye başladılar. Bu sırada kapıdan dürüstlüğünü ve üstün ahlâkını her zaman takdir ettikleri Muhammedü'l-Emin'in girdiğini gördüler. Sevinçle:

– İşte, el-Emin geliyor! O'nun kararına hepimiz razıyız, dediler.

Durum Efendimiz'e anlatılınca:

– Bana bir örtü getiriniz, dedi.

Sonra da Hacerü'l-Esved'i getirilen örtünün içine koydu. Her kabileden bir temsilci çağırıp onlara:

– Kabileniz adına örtüden tutun! Sonra da hep birden onu yukarı kaldırın, dedi.

Taş, konulacağı yere kadar kaldırılınca da Hacerü'l-Esved'i kucaklayıp kendi eliyle yerine yerleştirdi. Bu hakemliği herkesi memnun etmiş, büyük bir kavgayı başlamadan sona erdirmişti.

ÜÇ GÜNDÜR

Gönüller Sultanı Efendimiz'in hilâf-ı vaki bir söz söylediğini veya sözünde durmadığını bir kimse, ne görmüş ne de duymuştu. Onun ashabından olma şerefine eren bir zat dedi ki:

– Cahiliye devrinde Allah Resûlü'yle bir yerde buluşmak üzere anlaşmıştık. Fakat ben verdiğim sözü unuttum. Üç gün sonra hatırladığımda koşarak anlaştığım yere gittim. Baktım ki Allah Resûlü, orada bekliyor. Bana ne kızdı ne de darıldı. Sadece:

– Ey genç! Bana meşakkat verdin. Üç gündür seni burada bekliyorum, dedi.

EN DOĞRU SÖZLÜ

Talha ibn Ubeydullah bir hatırasını şöyle anlatmıştı:

"Busra panayırına gitmiştim. Baktım bir rahip manastırında:

– Panayıra gelenlere sorun bakalım, aralarında Mekkeli biri var mı, diyor.

Ben hemen atıldım ve:

– Evet, ben varım! Ben Mekkeliyim, dedim.

Bana:

– Ahmed çıktı mı, dedi.

– Ahmed de kim, diye sordum.

– Ahmed, Abdullah ibn Abdulmuttalib'in oğludur! Bu ay, O'nun zuhur edeceği aydır. O, bütün peygamberlerin sonuncusudur. Mekke'den çıkacak; hurmalık, çok taşlı, sulak ve tuzlu bir toprağa hicret edecek. O'nu sakın kaçırma, dedi.

Rahibin söyledikleri beni gerçekten etkilemişti. Busra'dan çıktım ve Mekke'ye geldiğimde ilk olarak:

– Yeni bir haber var mı, diye sordum.

– Evet, var. Abdullah'ın oğlu Muhammedü'l-Emin peygamberlik iddiasında bulundu. Hatta Ebû Bekir de O'na iman etti, dediler.

Ben çıkıp Ebû Bekir'in yanına gittim ve:

– Sen gerçekten Muhammed'e tâbi oldun mu, dedim.

– Evet! Sen de O'na git ve iman et. Çünkü O, hakka ve hakikate çağırıyor. İçimizdeki en doğru sözlü O'dur, dedi.

Talha ibn Ubeydullah, rahibin dediklerini Hazreti Ebû Bekir'e anlattıktan sonra birlikte Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) huzuruna gittiler. Hazreti Talha, İslâm'a girdi ve Müslüman oldu. Rahibin söylediklerini Allah Resûlü'ne bildirince O buna çok sevindi."

YETERLİ OLAN CEVAP

Yâsir henüz Müslüman olmamıştı. Oğlu Ammar'a nereye gittiğini sordu. Ammar:

– Muhammed Aleyhisselâm'ın yanına, dedi.

Bu cevap Yâsir'e yetmişti.

– O emin bir insandır. Mekkeli O'nu böyle tanır. Eğer O, peygamber olduğunu söylüyorsa doğrudur. Çünkü O'nun yalan söylediğini kimse duymamıştır.

Bu sözler, bu kabullenmeler, sadece birkaç kişiye mahsus değildi. O'nu tanıyan herkes, hem de ittifakla O'nun doğruluğunu tasdik ediyordu.

VEFALIYA VEFA

Abdullah ibn Mes'ûd şöyle anlatmıştı:

"Peygamberimiz, bizi Necâşî'ye gönderdiğinde içimizde seksen erkek vardı. Muhâcirler, Necâşî'nin ülkesine gittikten sonra Kureyşliler, Amr ibn Âs ile Umâre ibn Velîd'i birtakım hediyelerle Necâşî'ye gönderdiler.

Bu iki elçi, Necâşî'nin huzuruna çıkınca secde ederek kendisini selamladı. Sonra biri, Necâşî'nin sağına diğeri soluna geçti. Söze başlayarak şöyle dediler:

– Amcalarımızın oğullarından bir cemaat, senin topraklarına geldi. Onlar, bize ve milletimize sırt çevirdiler.

Necâşî sordu:

– Onlar nerededir?

– Senin ülkendeler. Onlara haber gönder, dediler.

Necâşî, hemen Müslüman Muhâcirlere haber gönderdi. Ca'fer, Muhâcirlerin sözcüsü oldu. Kralın yanına varınca onu, secdeye kapanmadan Müslüman selamıyla selamladı. Oradakiler:

– Neden Melik'in huzurunda secde etmiyorsun, dediklerinde Ca'fer şu karşılığı verdi:

– Biz ancak Allah'a secde ederiz!

Necâşî bunun sebebini sorunca Ca'fer:

– Allah bize bir peygamber gönderdi, bize o peygamberi aracılığıyla yalnız kendisine secde etmemizi, namaz kılmamızı ve zekât vermemizi emretti, dedi.

Amr hemen söze girerek:

– Onlar Meryem oğlu İsa hakkında senden farklı inanırlar, dedi.

Necâşî:

– Peki, sizler Meryem oğlu İsa hakkında ne diyorsunuz, diye sordu.

Ca'fer:

– Allah Teâlâ'nın buyurduğu gibi inanıyoruz: O, Allah'ın, hiçbir beşerin kendisine dokunmadığı, iffetli ve bakire Meryem'e bıraktığı kelimesi ve ruhudur, cevabını verdi.

Bu cevap üzerine Necâşî yerden bir çubuk aldı ve:

– Ey Habeş halkı, ey keşişler, ey rahipler! Vallahi onlar, İsa hakkında bizim söylediklerimizden fazla bir şey söylemiyorlar, dedi.

Sonra Müslümanlara hitaben:

– Sizlere ve yanından geldiğiniz Zat'a merhaba! Ben şehâdet ediyorum ki muhakkak ki O Allah Resûlü'dür. Biz İncil'den O'nun evsafını okuyoruz. Meryem oğlu İsa'nın müjdelediği peygamber O'dur! Ülkemde dilediğiniz kadar kalabilirsiniz. Vallahi, eğer şu saltanat vazifesi üzerimde olmasaydı O'nun huzuruna varır, terliklerini taşırdım, dedi.

Sonra emretti ve emri üzerine Kureyş'in hediyeleri elçilerine geri iade edildi. O gün Necâşî, çok hakperest ve vefalı davranmıştı. Onun bu hakperestliğine ve vefasına karşılık Peygamber Efendimiz de Necâşî vefat edince onun gıyabî cenaze namazını Medine'de kıldırdı."

DAVASINDAN GERİ DURMADI

Abdullah ibn Cafer (radıyallahu anh) anlatmıştı:

"Ebu Talib ölünce Kureyş'in ayyaşlarından biri Peygamber Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) laf attı ve onun üzerine toprak saçtı. Allah Resûlü evine döndü. Kızlarından biri hem ağlıyor hem de babasının yüzünden toprakları siliyordu. Allah Resûlü de ona şöyle diyordu:

– Canım kızım, ağlama! Şuna inan ki Allah, babanı muhafaza edecek.

Başına gelenleri zikrettikten sonra Fahr-i Kâinat Efendimiz:

– Ebu Talib'in ölümüne kadar Kureyş, bana karşı nahoş bir harekette bulunmamıştı. Onun vefatından sonra böyle şeyleri arttırmaya başladılar, buyurdu.

Bir başka gün yine Kureyş'in zulümlerini arttırmaları üzerine Allah Resûlü:

– Ey amcacığım! Yokluğunu ne kadar da çabuk hissetmeye başladım, diyerek amcasına olan özlemini dile getirdi.

Amcasının varlığında da yokluğunda da davasından asla geri durmadı."

İNANDIM

İslâmiyet'in on birinci yılında bir gece vakti Hazreti Cebrail, gelip Peygamber Efendimiz'i aldı ve Burak isimli bir binekle Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksa'ya götürdü. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) orada bütün peygamberlere imam olup namaz kıldırdı. Sonra Efendiler Efendisi ile Cebrail Aleyhisselâm, gök katları arasında yükseldiler. Miraç isimli bu yolculuk sırasında Cennet'i ve Cehennem'i de gören Efendimiz, Sidretü'l-Münteha denilen yerden sonra yolculuğuna yanında Hazreti Cebrail olmadan devam etti. Ve Âlemlerin Rabbi ile perdesiz görüştü. Derken dönüş zamanı geldi ve Efendimiz Aleyhisselâm tekrar Mekke'ye vardı. Bu kadar uzun bir yolculuk, sadece birkaç dakika içinde gerçekleşmiş ve Peygamber Efendimiz geri döndüğünde henüz yattığı yer bile soğumamıştı. Hâlbuki o zamanki vasıtalarla, Mekke'den Kudüs'e ancak bir ayda gidiliyordu.

Sabah olunca Allah Resûlü, bu olayı önce yakınlarına anlattı. Sonra da Mekke halkına duyurmak üzere Kâbe'nin yanına gitti. Efendimiz'in anlattıklarını işiten müşrikler, söylediklerine inanmayıp onunla alay etmeye başladılar. Kendi aralarında:

– Tamam, bu kez iyi bir koz yakaladık, diyerek sevinçle doğruca Hazreti Ebû Bekir'in yanına gittiler.

Ona:

– Ey Ebû Bekir! Sen çok defa Kudüs'e gidip geldin. İyi bilirsin. Mekke'den Kudüs'e gidip gelmek ne kadar sürer, diye sordular.

Hazreti Ebû Bekir:

– İyi biliyorum, bir aydan fazla sürer, dedi.

Müşrikler, Hazreti Ebû Bekir'in verdiği bu cevaptan dolayı çok memnun olmuşlardı. Sevinçle:

– Akıllı, tecrübeli adamın sözü işte böyle olur, dediler.

Hazreti Ebû Bekir'in de kendileri gibi düşüneceğini zannederek alaycı bir ifadeyle:

– Senin arkadaşın, bir gecede Kudüs'e gidip geldiğini söylüyor, dediler.

Resûlullah'ın adını duyar duymaz Hazreti Ebû Bekir'in rengi değişti. Kalbinde O'na karşı sınırsız

bir iman taşıyordu ve O'na çok güveniyordu. Müşriklerin, O'ndan alay ederek bahsetmeleri hiç hoşuna gitmedi. Kızdığını belli ederek onlara:

– Eğer bunları O söylüyorsa mutlaka doğrudur, dedi.

Müşrikler şaşkınlıkla:

– Ne yani, şimdi sen Muhammed'in bu gece Mescid-i Aksa'ya gidip de sabahleyin tekrar Mekke'ye döndüğünü tasdik mi ediyorsun, diye sorunca Hazreti Ebû Bekir:

– Evet! Hatta ben, O'nu bundan daha inanılmaz konularda bile tasdik ediyorum. Ben, O'nun, sabah akşam gökten haber aldığına inanmaktayım, dedi ve onların yanından ayrıldı.

Kureyşli müşrikler, neye uğradıklarını şaşırmışlardı. Başlarını önlerine eğip gitmekten başka çareleri kalmadı. Hazreti Ebû Bekir ise onlardan ayrılır ayrılmaz hiç vakit kaybetmeden Efendimiz'in bulunduğu yere gitti. Nebiler Nebisi'nin çevresinde büyük bir kalabalık vardı. Ama o kalabalıktan hiç kimse O'na iman etmemiş, aksine bu miraç olayını duyduktan sonra O'nunla daha fazla alay etmeye başlamışlardı.

Hazreti Ebû Bekir, kalabalığın yanına yaklaştı ve gayet yüksek bir sesle:

–Ya Resûlullah! Miracınız mübarek olsun! Sen'in her sözün doğrudur, inandım, dedi. Bu sözleriyle Hazreti Ebû Bekir, müşrikleri bir kere daha hayretler içerisinde bırakmış, Müslümanların da imanlarını kuvvetlendirmişti. O gün bu hareketinden dolayı Peygamber Efendimiz, Hazreti Ebû Bekir'e "Sıddık" lâkabını verdi.

BİAT

Her yıl olduğu gibi İslâm'ın on birinci yılına girildiği hac mevsiminde de Mekke, uzaktan yakından gelen Araplarla dolup taşmıştı. Peygamber Efendimiz de her zamanki gibi Mekke'ye gelen ziyaretçileri imana davete çıkmıştı. Bugünlerden birinde Mekke ile Mina arasında Akabe denilen tepede Medineli altı kişiye rastladı. Kendilerine Kur'ân okudu ve onları İslâm'a davet etti. Medine'deki Hazrec kabilesinden olan bu altı kişi, Peygamberimiz'i dinledikten sonra hemen iman ettiler. Böylece Medine'den İslâm kervanına katılan ilk Müslümanlar oldular. Bir sonraki hac mevsiminde, aynı yerde buluşmak üzere Peygamber Efendimiz'le sözleşip Medine'ye döndüler. Dönünce de orada İslâm'ı anlatmaya başladılar. Bir yıl sonra yine hac mevsiminde aynı yerde bu altı kişiyle beraber gelen altı kişi daha Peygamberimiz'le buluştu. Bu on iki Medineli, Efendimiz'e şu şekilde biat ettiler:

– Huzurlu ve sıkıntılı, sevinçli ve üzüntülü bütün durumlarda Sana itaat edeceğiz! Sen'i kendimize tercih edeceğiz. Emretme yetkisi kimde olursa olsun ona itiraz etmeyeceğiz. Allah yolunda hiç kimsenin bizi ayıplamasına aldırmayacağız. Hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayacağız. Hırsızlık etmeyeceğiz, zinaya yaklaşmayacağız. Çocuklarımızı asla öldürmeyeceğiz. Birbirimize iftira etmeyeceğiz. Hiçbir iyi hareketinde Sana karşı gelmeyeceğiz.

Akabe'deki bu biatin ardından Medineliler, Peygamber Efendimiz'den kendilerine İslâm'ı anlatacak ve Kur'ân-ı Kerîmi öğretecek bir öğretmen göndermesini istediler. Allah Resûlü, öğretmen olarak Mus'ab ibn Umeyr'i seçti ve Akabe'de biat edenlerle birlikte Medine'ye gönderdi. Böylece Medine'ye ilk hicret eden sahabî Hazreti Mus'ab oldu. Orada Resûlullah'ı o temsil etti ve Medine'nin yeni tanıştığı dini ahaliye o öğretti. Hazreti Mus'ab, bir yıl sonra İslâm'ın on üçüncü yılı hac mevsiminde Mekke'ye yanında yetmiş iki kişi ile geldi. Efendimiz'e İslâm'ın Medine'deki hızlı yayılışının müjdesini verirken şöyle demişti:

– Ya Resûlullah! Medine'de İslâm'ın girmediği ve konuşulmadığı ev kalmadı.

DOĞRULUK YOLUNDA

Muhammed el-Abderî, babasından şöyle nakletmişti:

"Mus'ab ibn Umeyr; genç, yakışıklı, saçlarının güzelliğiyle tanınan ve Mekke'de parmakla gösterilen biriydi. Anne ve babası onu çok severdi. Annesi çok zengindi, ona en güzel ve en kıymetli elbiseleri alır, giydirirdi. Mus'ab, Mekkeliler arasında en iyi esansları kullanır, Hadramevt'te imal edilen ayakkabılardan giyerdi. Resûl-ü Ekrem, onun bu hâlini andığı zaman şöyle derdi:

– Mekke'de Mus'ab ibn Umeyr'den daha güzel saçlı, şık elbiseli, daha bol nimetlere sahip birini görmedim!

Mus'ab ibn Umeyr, Peygamber Efendimiz'in, İbn Erkam'ın evinde İslâm'a davet ettiğini duyunca hemen Allah Resûlü'nün yanına giderek Müslüman olmuş ve onu tasdik etmişti. Fakat annesinin ve

kavminin sert tepki göstermesinden çekindiğinden Müslümanlığını gizliyordu. Allah Resûlü'nün yanına gizlice gidip geliyordu.

Birgün Osman ibn Talha onu namaz kılarken görmüş, annesine ve yakınlarına haber vermişti. Bunun üzerine annesi ve yakınları onu tutup hapsettiler. Birinci Habeşistan hicretine kadar hapsi devam etti. Habeşistan hicretinde Müslümanlarla birlikte o da Habeşistan'a gitti. Daha sonra onlarla birlikte geri döndü. Medine'nin ilk öğretmeni oldu. Görüp tattığı güzellikleri, Medine'de yaydı ve Allah Resûlü'nü memnun etti.

Doğruyu gördü, doğruyu buldu ve bu yoldan asla dönmedi. Doğruluk yolunda Uhud'da şehit olarak Rabbine yürüdü."

YALAN SÖYLERKEN DUYMADIK

Hicretin altıncı yılında imzalanan Hudeybiye Antlaşması'yla gelen barış yıllarında Sevgili Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem), dünya üzerindeki bütün devletlere elçiler göndermişti. Yazdığı mektuplarda yıllardan beri ahir zamanda gelmesi beklenen son peygamberin kendisi olduğunu duyurmuş, getirdiği dine ve yüce kitaba iman edilmesini istemişti. Bu mektuplardan birini de Roma imparatoru Hirakl'e göndermişti. Hirakl, mektubu baştan sona okuduktan sonra o sırada Şam bölgesinde bulunan Ebu Süfyan'ı çağırttı ve aralarında şu şekilde bir konuşma geçti:

– O'na daha ziyade ittiba edenler kimlerdir, zenginler mi fakirler mi?

– Fakirler.

– Hiç O'na inananlardan dönenler oldu mu?

– Şimdiye kadar olmadı.

– Peki, sayı olarak artıyorlar mı eksiliyorlar mı?

– Her geçen gün biraz daha artıp çoğalıyorlar.

– Peygamber olduğunu söyleyen kişinin hayatında hiç yalan söylediğini duydunuz mu?

– Hayır, O'nu hiçbirimiz yalan söylerken duymadık.

Allah Resûlü'nden aldığı mektubun üzerine henüz Müslümanların en amansız düşmanı olan Ebu Süfyan'ın verdiği bu cevaplarla şaşkınlığı iyice artan Hirakl, kendini tutamayarak şöyle dedi:

– Bir insanın, bunca zaman insanlara yalan söylemekten kaçınıp da Allah'a karşı yalan söylemesi düşünülemez.

KURTULUŞUNUZ VARDIR

Gönüller Sultanı Efendimiz buyurdular:

– Daima doğruluğu araştırın! Doğrulukta helakinizi görseniz bile muhakkak onda sizin kurtuluşunuz vardır.

TEMİZ TOPLUM

Ebu Said (radıyallahu anh) şöyle anlatmıştı:

"Bir bedevî, Peygamber Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) geldi; alacağını istiyordu. Allah Resûlü'ne çok kaba davranarak:

– Hemen borcunu ödeyeceksin, dedi.

Sahabe:

– Yazık sana, kiminle konuştuğunun farkında mısın sen, diyerek adamı azarladılar.

O da:

– Ben hakkımı istiyorum, karşılığını verdi ve bunda ısrarcı oldu.

Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem):

– Hak sahibinin tarafında olmalı değil miydiniz, buyurdu.

Sonra Havle binti Kays'a, "Yanında hurma varsa bize ödünç ver, hurma geldiğinde sana öderiz." diye haber gönderdi.

Havle:

– Anam babam sana feda olsun ya Resûlullah, var, dedi ve Resûlullah'a istediği kadar borç hurma verdi.

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) de bedevîye hakkını ödedi ve onu doyurdu. Alacaklı adam:

– Sen hakkımı tam ödedin, Allah da sana eksiksiz versin, dedi.

Bu hâdise üzerine Allah Resûlü:

– Borçlarını ödeyenler, insanların en hayırlı olanlarıdır. İçindeki zayıf ve güçsüzlerin, alacağını ve hakkını eziyet görmeden ve incitilmeden alamadığı bir toplum, temiz bir toplum olamaz, buyurdu."

SİMASINDA YALAN YOK

Bir Yahudi tüccarı ve aynı zamanda haham olan Zeyd ibn Sü'ne Peygamber Efendimiz'deki özelliklerin kendi kitaplarında yazılanlara aynen uyduğunu görüyordu. Ancak bu özelliklerden iki tanesini henüz gözlemleyememişti. O da bu sebeple kendi kendine şöyle düşündü: "Doğrusu O'nun simasından yalan söylemediği apaçık belli. Son peygambere ait ne kadar peygamberlik alâmeti varsa ikisi hariç hepsini Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem) simasına baktığımda gördüm. Kalan iki özelliği hakkında bir haber almam lazım. O'nun, hilm ve yumuşaklığının, öfkesini her zaman bastırması ve kendisine karşı yapılan kabalıkların onun hilm ve affediciliğini ziyadeleştirmesi meselesini nasıl takip edebilirim?"

Bu düşüncelerle oturup kalkarken Zeyd'in aklına sonunda bir fikir geldi. Doğruca Peygamberimiz'in olduğu yere gitti.

O gün Zeyd, Peygamber Efendimiz'in yanına vardığında Allah Resûlü, Hazreti Ali ile birlikte odasından çıktı. Tam o esnada bineği üzerinde bir bedevî oraya geldi ve:

– Ya Resûlullah! Filân oğullarının köyünde birkaç adamım var, Müslüman oldular. Onlara, önceden "Müslüman olursanız rızkınız çoğalır ve bereketlenir." demiştim. Ama yağmursuzluktan dolayı ciddi bir kıtlığa maruz kaldılar. Ya Resûlullah! Mala tamah ederek İslâm'a girdikleri gibi yine bu tamahkârlıklarından dolayı İslâm'dan çıkarlar diye çok korkuyorum. Eğer onlara yardım göndermeyi uygun görürseniz bu işi yaparım, dedi.

Bunun üzerine Allah Resûlü, yanı başında duran Hazreti Ali'ye baktı. Hazreti Ali:

– Ya Resûlullah, hiçbir şeyimiz kalmadı, dedi.

Zeyd ibn Sü'ne, bu durumun O'nu denemesi için iyi bir fırsat olduğunu düşünerek Peygamberimiz'e yaklaştı ve:

– Ya Muhammed, filânların hurmalığından bir miktar hurmayı peşin parayla şu kadar süreliğine şu kadar fiyata satar mısın, dedi.

Allah Resûlü:

– Filânların hurmalığı diye yer belirleme, diyerek uyarıda bulundu.

Zeyd:

– Pekâlâ, dedi ve anlaşma yapılmış oldu.

Zeyd ibn Sü'ne kesesini çözdü, belirli bir sürede miktarı belli hurmalar için seksen miskal altın ödedi. Peygamberimiz de altınları o bedevî görünümlü adama verdi ve:

– Yanlarına git, onlara yardım et, buyurdu.

Zeyd ibn Sü'ne bu hâdisenin devamını şöyle anlatmıştı:

"Anlaştığımız sürenin bitimine iki veya üç gün vardı. Resûlullah Efendimiz, beraberinde Hazreti Ebû Bekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman ve sahabîlerinden birkaç kişiyle beraber çıkageldi. Hemen yanına vardım, gömleği ile ridâsından yakaladım, sert bir çehre ile kendisine baktım ve:

– Ey Muhammed, hakkımı bana ödesene! Vallahi, siz Abdulmuttaliboğulları borçları ertelemekten başka bir şey bilmezsiniz. Sizinle ilişkilerim var, sizi iyi bilirim, dedim.

O sırada Ömer'e baktım, gözleri fıldır fıldır dönüyordu. Bana bir göz attı ve:

– Ey Allah düşmanı! Duyduklarımı sen mi Allah Resûlü'ne söylüyorsun? Gördüklerimi sen mi yapıyorsun O'na? Allah'a yemin ederim ki senin İslâm'dan nefret edeceğinden çekinmeseydim kılıcımla kelleni uçururdum, dedi.

Allah Resûlü de sükûnet ve vakar içinde bana bakıyordu. Sonra Hazreti Ömer'e:

– Ey Ömer! Bizim, senin bu tavrına değil de daha farklı bir şeye ihtiyacımız var! Bana borcumu güzellikle ödememi, ona da borcunu güzelce istemesini tavsiye etmeliydin! Haydi, Ömer, onunla git, hakkını öde, kendisini korkuttuğun için ona yirmi sa' hurma fazladan ver, buyurdu.

Hazreti Ömer beni götürdü. Yirmi ölçek fazlasıyla hakkımı verdi.

– Ya Ömer, bu fazlalık da neden, dedim.

– Resûlullah emretti, seni korkuttuğuma bedel olarak, dedi.

– Beni tanıdın mı, ey Ömer, diye sordum.

– Hayır, tanımadım seni, dedi.

– Ben, Zeyd ibn Sü'ne'yim, dedim.

– Haham, diye hayretle irkildi.

– Evet, Haham Zeyd, dedim.

– Resûlullah'a neden öyle yaptın, niçin öyle söyledin, dedi.

– Ya Ömer! İki husus hariç ne kadar peygamberlik nişanesi varsa hepsini Allah Resûlü'nün simasına baktığımda ilk anda fark etmiştim. Ancak şu iki hususta kendisi hakkında bir bilgim yoktu: Hilm ve yumuşaklığının, öfkesini bastırması ve kendisine karşı yapılan aşırı saygısızlık ve kabalığın, hilmini ve hoşgörüsünü arttırması hususlarıydı. İşte bunları denemiş oldum böylece. Ömer! Seni şahit tutuyorum, Rab olarak Allah'a, din olarak İslâm'a, peygamber olarak da Hazreti Muhammed'e razı oldum. Seni şahit tutuyorum, malımın yarısı ki servetim çoktur Muhammed ümmetine sadakadır, dedim.

Hazreti Ömer:

– Muhammed ümmetinin bir kısmına de, çünkü hepsine yetiştiremezsin, dedi.

Ben de:

– Bir kısmına, diyerek vasiyetimi düzelttim.

Daha sonra Hazreti Ömer ile Zeyd, Resûlullah'ın yanına döndüler ve Zeyd kelime-i şehâdet getirerek Allah Resûlü'ne iman etti. O'na biat etti.

*1 sa' yaklaşık 3 kilogramdır.

NE VERECEKSİN

Birgün bir kadının çocuğunu çağırırken:

– Gel, bak sana ne vereceğim, demesi üzerine Allah Resûlü derhâl atılıp:

– Ne vereceksin, dedi.

Kadın da:

– Birkaç hurma verecektim ya Resûlullah, deyince:

– Eğer ona hiçbir şey vermeyecek olsaydın, yalan söylemiş olacaktın, buyurdular.

Zira Allah Resûlü, yalanı nifak alâmeti sayıyor ve ondan olabildiğince uzak durmaya çalışıyordu. Yalan, münafığın üç alâmetinden biriydi. Diğer ikisi ise verdiği sözde durmama ve emanete ihanet etme idi.

KATIŞIKSIZ OLAN AMEL

Bir adam Allah Resûlü'ne gelerek:

– Ya Resûlullah! Dünyalık ve şöhret temin etmek amacıyla cihad eden kimseler hakkında ne dersiniz? Onlar için bir sevap var mıdır, diye sordu.

Allah Resûlü:

– Böyle birine hiçbir şey yoktur, buyurdu.

Adam, aynı sorusunu üç kere sordu. Peygamberimiz de her defasında:

– Hiçbir sevap yoktur, karşılığını verdi ve şunları ekledi. Doğrusu Allah, ancak katışıksız olan ve kendi rızası için yapılan bir ameli kabul eder!

İHTİLAFA DÜŞERSENİZ

İbn Abbas (radıyallahu anh) şöyle anlatmıştı:

"Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), Hâlid ibn Velîd kumandasında bir seriyye (askeri birlik) göndermişti. Seriyyede Ammâr ibn Yâsir de vardı. Yola çıktılar. Geceleyin, gitmek istedikleri hedefe yakın bir yerde konakladılar. Baskın yapacakları topluluktaki insanlar, casusları vasıtasıyla durumdan haberdar olduklarından yurtlarını terk ederek varabildikleri yere kadar kaçmışlardı. Yalnız içlerinden bir adam yerinde kalmıştı. O da aile fertleriyle İslâm'a girmiş ve Müslüman olmuş biriydi. Bu zat, ailesine eşyalarını toplamalarını emretmiş ve:

– Ben gelinceye kadar bekleyin, demişti.

Adam, Hâlid ibn Velîd komutasındaki seriyyenin konakladığı yere gelip Ammâr ibn Yâsir'i sormuş, onun yanına varmış ve:

– Ey Ebâ Yakzân, ben ve ev halkım Müslüman olduk. Bildiğiniz gibi kavmim kaçtı. Acaba İslâm'a girmiş olmamız bize bir fayda sağlar mı, diye sormuştu.

Ammâr da adama:

– Yerinden ayrılma, güvendesin, demiş ve adam da ailesinin yanına dönmüştü.

Sabahleyin Hâlid, oraya akın edince o Müslüman olan adamdan ve adamın ailesinden başka kimseyi bulamadı ve onları tutukladı. Ammâr:

– Bu adama dokunma! O Müslüman oldu, dediyse de Hâlid:

– Senin bununla ne alâkan var? Komutan olarak ben dururken benim gıyabımda nasıl ona güvence verirsin, diye ona çıkıştı.

Ammâr:

– Evet, komutan sensin. Ama senin gıyabında teminat verebilirim. Çünkü adam iman etti. İsteseydi o da arkadaşları gibi kaçıp giderdi. Müslüman olduğu için yerinde durmasını ona ben söyledim, dedi.

Bu konuda aralarında anlaşamamışlardı. Medine'ye döndüklerinde, Allah Resûlü'nün huzuruna çıktılar. Ammâr, adamı ve davranışını anlattı. Resûlullah, Ammâr'ın teminatını geçerli saydı. Ama

o günden itibaren komutandan habersiz olarak herhangi birine güvence verilmesini de yasakladı. Bu iki zat bir süre daha atışmaya devam etti. Hâlid:

– Ya Resûlullah, bu adam senin huzurunda benimle nasıl böyle konuşabiliyor? Allah'a yemin ederim ki sen olmasaydın bana hakaret edemezdi, dedi.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem):

– Hâlid! Ammâr'a ilişme! Çünkü Ammâr'a buğzedene Allah buğzeder, Ammâr'a lânet okuyana Allah lânet eder, buyurdu.

Peygamber Efendimiz, bunları söylerken Ammâr öfkeyle kalkıp arkasını dönüp gitmişti. Hâlid, onun arkasından koştu ve elbisesine yapıştı, gönlünü almaya çalıştı. Ammâr da ona hakkını helâl ettiğini söyledi.

Bu hâdise ile alâkalı olarak şu âyet indi:

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin. Resûlü'ne ve sizden olan ululemre de itaat edin. Eğer Allah'a ve ahirete iman ediyorsanız hakkında ihtilâfa düştüğünüz meseleyi Allah'a ve Resûlü'ne arz ediniz. Böyle yapmanız hem daha hayırlı hem de netice bakımından daha güzeldir." (Nisâ Sûresi, 59. âyet)

AYRICALIK YOK

Urve anlatmıştı:

"Mekke'nin fethedildiği sene, Benî Mahzûm kabilesinden bir kadın hırsızlık yapmıştı. Bunun üzerine kadının kabilesi, hemen Hazreti Üsâme ibn Zeyd'e müracaat etti. Üsâme'den, Peygamberimiz'e giderek kadının kurtulması için aracı olmasını istediler. Hazreti Üsâme, durumu Allah Resûlü'ne arz edince Efendimiz'in yüzünün rengi değişiverdi ve:

– Ya Üsâme! Sen Allah'ın belirlemiş olduğu cezalardan birinin affı için bana gelip de nasıl benden yardım istersin, dedi.

Hazreti Üsâme:

– Özür dilerim. Benim için af dileyin Allah'tan ey Allah'ın Resûlü, dedi.

Akşam olunca Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) kalktı ve Allah'a, O'na lâyık

pek çok sıfatlarla hamd ü sena ettikten sonra şöyle buyurdu:

– Sizden evvelkilerin helak olmalarının sebebi şu idi: Aralarında nüfuz sahibi ve soylu biri hırsızlık yapmışsa onu serbest bırakırlardı. Hırsızlığı yapan, kimsesiz ve zayıf ise gereken cezayı tatbik ederlerdi. Allah'a yemin ederim ki eğer Muhammed'in kızı Fatıma dahi bu suçu işleseydi onun da cezasını aynen verirdim."

ADALETE UYGUN TARZDA

Allah Resûlü, insanlar arasında en çok güvenilecek ve kendisine itimat edilecek kişidir. Ümmeti de aynı itimada layıktır. Onun içindir ki bir âyette şöyle buyrulur: "Allah, size, emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adalete uygun tarzda hüküm vermenizi emreder. Allah bununla, size ne de güzel öğütler veriyor! Şüphe yok ki Allah, her şeyi işitici ve her şeyi görücüdür." (Nisâ Sûresi, 58. âyet)

Bu âyetin nüzul sebebini Hazreti Ali (radıyallahu anh) şöyle anlatmıştır:

"Mekke fethedilince Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), Kâbe'nin anahtarlarını, o gün Müslüman olmamış olan Osman ibn Talha'dan alıp Kâbe'yi bizzat kendisi açtı. Derken Hazreti Abbas gelip anahtarları talep etti. İhtimal, istikbalin büyük mümini o emanete daha layıktı. Ve aynı zamanda anahtarların ona verilmesi onun gönlünü de açacaktı.

Ve öyle de oldu. Çünkü bu aile, babadan oğula geçen bir gelenekle bu anahtarı muhafaza ediyordu. Yıllardır bu görevi layıkıyla yaptıklarını göstermişlerdi.

Evet, bu âyet nazil olunca Kâbe'nin anahtarları tekrar Osman ibn Talha'ya verildi. Ve az sonra bu büyük zat Müslüman oldu."

HAKKI İYİCE ARAŞTIRIN

Ümmü Seleme (radıyallahu anh) nakletmişti:

"Ensar'dan iki zat, Allah Resûlü'ne gelerek bir miras meselesinden dolayı birbirlerinden davacı oldular. Aradan uzun zaman geçtiğinden ikisinin de şahitleri yoktu. Nebiler Nebisi (sallallahu aleyhi vesellem):

– Sizler, benim huzurumda birbirinizden davacı olduğunuzu ileri sürerek kendinizi savunuyorsunuz. Ben, hakkında vahiy inmeyen meselelerde ancak kendi kanaatimle karar veririm. Şayet ben, kardeşinizin hakkını elinden almak için ileri sürdüğünüz delile bakarak sizin lehinize hüküm verirsem onu sakın almayın! Çünkü ben, ona Cehennem ateşinden bir parça koparıp vermiş olurum. Kardeşinin hakkını gasbeden kimse, kıyamet günü bu ateş parçası boynunda asılı olduğu hâlde haşrolur, buyurdu.

Bunun üzerine o iki hasım ağlamaya başladı ve onların ikisi de:

– Ya Resûlullah, hakkım onun olsun, dedi.

Allah Resûlü de:

– Madem öyle söylediniz o hâlde gidin, hakkı iyice araştırın, aranızda paylaşın, kura çekin. Birbirinize hakkınızı helal edin, helalleşin, buyurdu.

SEVİMSİZ TEKLİF

Abdullah ibn Ömer (radıyallahu anh) anlatmıştı:

"Abdullah ibn Revâha (radıyallahu anh), her sene Hayber'e gider; Yahudilerin hurmalarının ve üzümlerinin miktarını tahmini olarak belirledikten sonra onlardan, takdir ettiği miktarın yarısını vergi olarak vermelerini isterdi.

Yahudiler, Allah Resûlü'ne, Abdullah ibn Revâha'nın mahsullerin miktarını tahmin ederken çok titiz davrandığını şikâyet ettiler. Öte yandan Abdullah ibn Revâha'ya da rüşvet vermeye teşebbüs ettiler. Bunun üzerine Abdullah ibn Revâha:

– Ey Allah düşmanları! Bana haram mı yedireceksiniz? Allah'a yemin ederim ki sizin yanınıza, benim için insanların en sevimlisi olan Allah Resûlü'nün verdiği görevi yapmak üzere geldim. Sizler, benim gözümde sevimsizsiniz. Ama size olan

nefretim ve Allah Resûlü'ne karşı içimde beslediğim muhabbet, beni size haksızlık yapmaya asla sevk etmez, dedi.

Onlar da İbni Revâha'yı takdir ederek:

– İşte, bu adalet sayesinde yer ve gökler ayakta duruyor, diye karşılık verdiler."

ALLAH KATINDA

Nebiler Nebisi Efendimiz buyurdular ki:

– Doğruluktan ayrılmayınız. Doğruluk, sizi Allah'ı razı edecek iyiliğe; o da sizi Cennet'e ulaştırır. Kişi, doğru olur ve daima doğruyu araştırırsa Allah katında sıddıklardan yazılır. Yalandan sakının. Yalan, insanı günaha o da Cehennem'e götürür. Kişi durmadan yalan söyler ve yalan araştırırsa Allah katında yalancılardan yazılır.

KÂMİL MÜMİN

Emanetin ehemmiyetindendir ki Allah Resûlü şöyle buyurdu:

– Emaneti olmayanın imanı da yoktur. Elinin altında bulunan emanete riayet etmeyen ve emanetin hakkını görüp gözetmeyen kimsenin imanı da tam ve kâmil değildir. Yani bir cihetten imanla emanet, birbirine sebep ve netice gibidirler. Emanete riayet etmeyen bir insan, kâmil mümin sayılamayacağı gibi kâmil müminlerin dışında da sağlam bir emanet düşüncesi bulmak zordur. Evet, eğer insan kâmil bir mümin ise o, emanette de emin olacaktır. Eğer emanette emin olamıyorsa imanı da kâmil değil demektir.

ALTI HUSUSTA SÖZ VERİN

Allah Resûlü şöyle buyurdular:

– Siz bana altı meselede söz verin, ben de size Cennet'i söz vereyim: Konuşurken dosdoğru konuşun! Davranış ve beyanlarınız dosdoğru olsun. Ve sizler bu mevzuda âdeta birer oka benzeyin! Vadettiğinizi yerine getirin! Zaten bunun aksi münafıklık alametidir. Emanette emin olun! Bir yerde emin bilindiğinizden dolayı size bir şey emanet edilmişse sakın sizi böyle zannedeni, zannında yalancı çıkarmayın! Hatta onların hüsnü-ü zanlarını ahirette dahi yalan çıkarmamaya bakın! İffetli olun! Irz ve namusunuzu koruyun, başkalarının ırz ve namusunu aynen kendi namusunuz gibi muhafaza edin! Gözlerinizi harama karşı kapayın! Size ait olmayan şeylere bakmayın ve istifadesine mezun olmadığınız şeylere göz dikmeyin! Harama bakmak, kalbi ifsat eder. Elinizi başkalarına zarar vermekten uzak tutun! Hiç kimseye ve hiçbir şekilde kötülük yapmayın!

DOĞRULUKLA KURTULDUM

Ka'b ibn Malik, kılıcı kadar sözü, sözü kadar da kılıcı keskin bir insandı. Şairdi. Şiirleriyle kâfirlerin moral dünyalarını alt üst edebilirdi. Akabe'de gelip Allah Resûlü'ne biat etmişti. Dolayısıyla da Medine'nin ilklerindendi. Fakat Tebûk Seferi'ne katılamamıştı. Tebûk zorlu bir savaştı. Bu savaşta bir avuç insan koskoca Roma İmparatorluğu'nun ordularıyla yaka-paça olacaktı. Hem de çölün o kavurucu ve bitirici sıcağında. Bu savaşla ilgili hatırasını Hazreti Ka'b şöyle anlatmıştı:

"Herkes muharebeye davet edildi. Çünkü mücadele çetin olacaktı. Fakat Allah, takdir etmedi ve sadece tatbikattan ibaret bir hareket olarak kaldı. Böyle olacağı bildirilmiş veya bildirilmemişti, ama Allah Resûlü bu muharebeye ayrı bir ehemmiyet veriyordu. Herkes gibi ben de hazırlıklarımı tamamladım. Hatta o güne kadar hiç bir harbe bu

kadar iyi hazırlanmamıştım. İki Cihan Serveri, hareket komutunu verdi ve ordu harekete geçti. Ben kendi kendime 'Nasıl olsa onlara yetişirim.' deyip orduyla beraber çıkmadım. Hiç de bir işim yoktu. Fakat kendime olan güvenim beni alıkoyuyordu. Bugün-yarın-öbür gün, derken günler gelip geçiverdi. Artık Allah Resûlü'ne yetişmem mümkün değildi. Mecburen bekleyecektim ve bekledim de. Hem de her saati günler süren bir bekleyişle bekledim.

Nihayet, Allah Resûlü'nün seferden dönüşü her yandan duyulmaya başladı. Zaten her defasında öyle olurdu. Medine, O'nun dönüşüne yakın yeniden bir kere daha canlanırdı. İşte şimdi yine herkesin yüzünde bir sevinç vardı. Allah Resûlü dönüyordu. Nihayet ordu Medine'ye geldi. Efendimiz de âdeti olduğu üzere evvela mescide uğrayıp iki rekât namaz kılmış ve halkla görüşmeye başlamıştı. Herkes bölük bölük mescide geliyor, O'nu ziyaret ediyor ve harekete iştirak etmeyenler de özür beyanında bulunuyorlardı. Benim durumumda olanlardan da çoğu mazeret bildirmiş ve Allah Resûlü tarafından mazeretleri kabul edilmişti. Ben de aynı şeyi yapabilirdim. Zira içlerinde ikna kuvveti ve söz söyleme kabiliyeti en güçlü olanlardan biriydim. Ama nasıl olur da hiçbir mazeretim olmadığı hâlde

Allah Resûlü'ne yalan söyleyebilirdim. Yapmadım, yapamadım. Karşılaştığımızda İki Cihan Serveri, kalbimi delip geçen bir buruk tebessümle karşıladı beni. Ve:

– Neredeydin, dedi.

Durumumu olduğu gibi eksiksiz anlattım. Başını çevirdi ve dil ucuyla:

– Kalk git, dedi.

Dışarı çıktım. Kavmim etrafımı sardı:

– Sen de bir mazeret söyle, kurtul, dediler.

Dedikleri bir aralık kalbime yatar gibi de oldu. Fakat birden kendime geldim ve sordum:

– Benim durumumda olan başkaları var mı?

– Var, dediler ve iki isim söylediler.

İkisi de Bedir'e iştirak etmiş namlı, şanlı sahabîler arasında bulunuyorlardı: Mürâre ibn Rebî ve Hilâl ibn Ümeyye. Evet, onlar da hiçbir mazeret beyan etmeyerek doğruyu söylemişler ve benim durumuma düşmüşlerdi. Benim için kendilerine ittiba edilecek insanlardı ikisi de. Ben de onlara uymaya karar verdim, mazeret ileri sürmekten vazgeçtim.

Üçümüz hakkında bir emir verildi. Artık hiçbir Müslüman, bizimle görüşüp konuşmayacaktı. Diğer iki arkadaşım, evlerine kapanmış durmadan

gece gündüz ağlıyorlardı. Ben, aralarında en genç ve kuvvetli olandım. Sokağa, çarşıya, pazara çıkıyor ve namaz vakitlerinde de mescide gidebiliyordum. Ancak benimle kimse konuşmuyordu. Vaktimin çoğunu mescitte geçiriyordum. Allah Resûlü'nden bir tebessüm yakalayabilmek için uzun uzun beklediğim oluyordu. Heyhat ki her gün evime hicranla dönüyordum. O, yüzünden hiç tebessüm eksik olmayan insan, bir kere olsun, bana bakıp tebessüm etmemişti. Selam veriyordum, acaba dudakları kımıldayacak mı diye gözlerimi dudaklarına dikiyordum. Gel gör ki en hafif bir kımıldama olmuyordu.

Çok defa namaz kılarken gözümün ucuyla O'na bakıyordum. Namaza başladığımda bana bakıyordu. Fakat namazımı bitirince hemen benden gözünü kaçırıyordu. Tam elli gün böyle geçecekti. Bütün insanlar ve bulunduğum yer, bana öylesine yabancılaşmıştı ki kendimi yabancı bir ülkede zannetmeye başladım.

Birgün amcamın oğlu Ebu Katâde'nin bahçesinin duvarından atlayarak yanına sokuldum. Onu çok severdim. O da beni canı kadar severdi. Selam verdim, selamımı almadı. Sordum:

– Allah için söyle, benim Allah ve Resûlü'nü sevdiğime inanmıyor musun?

O hiç cevap vermedi. Sözümü üç defa tekrar ettim. Üçüncüde de:

– Allah ve Resûlü bilir, dedi ve yanımdan ayrıldı.

Dünya başıma yıkılmıştı. Ebu Katâde'den bu sözü hiç beklemiyordum. Gözlerim doldu ve hıçkıra hıçkıra ağladım.

Yine birgün Medine sokaklarında yapayalnız dolaşırken sokaklarda bir adamın beni soruşturduğunu duydum. Sorduğu şahıslar işaretle beni göstermişlerdi. Adam yanıma geldi elinde de bir mektup vardı. Mektup bana aitti. Gassân melikinden geliyordu. Melik beni, kendi memleketine davet ediyordu. Mektubunda 'İşittim ki sahibin seni yalnız bırakmış. Bize gel; senin gibilerin bizim nezdimizde kadri yüksektir...' gibi sözler ediyordu. 'Bu da bir imtihan.' dedim ve mektubu yırtarak ateşe attım.

Derken tam elli gün dolmuştu. Artık dayanamaz hâle gelmiştim. Dünyam kararmış ve kabir kadar daralmıştı. Her zaman yaptığım gibi evimin damında sabah namazını kılmış oturuyordum. Birisinin yüksek sesle ismimi söylediğini duydum. Ses:

– Müjde Ka'b, diyordu.

İşi anlamıştım. Hemen secdeye kapandım. O gün sabah namazından sonra Allah Resûlü, affımızı ilân etmişti. Mescide koştum, herkes ayağa kalkmış beni tebrik ediyordu. Talha boynuma sarıldı, yüzümü, gözümü öpüyordu. Sanki yeniden bir Akebe yaşıyordum. Allah Resûlü'nün huzuruna gelip elini tuttum. O da benim elimi tutmuştu. O anda Cennet'le müjdelenseydi dahi zannediyorum bu kadar sevinmeyecekti Allah Resûlü:

– Allah sizi affetti, buyurdular. Ve hakkımızda inen şu âyeti okudular: "Allah savaştan geri kalan ve haklarındaki hüküm ertelenen o üç kişinin de tevbelerini kabul buyurdu. Çünkü onlar öylesine bunaldılar ki dünya, bütün genişliğine rağmen başlarına dar geldi. Vicdanları da kendilerini sıktıkça sıktı. Nihayet Allah'ın cezasından, yine Allah'ın kapısından başka sığınacak hiçbir yer olmadığını anladılar da bundan sonra önceki iyi hâllerine dönsünler diye Allah onları tövbeye muvaffak kıldı. Çünkü Allah Tevvab'dır, Rahim'dir. (Tevbe Sûresi, 118. âyet)

O, bu âyeti okuduktan sonra Resûlullah'a hitaben:

– Ya Resûlullah! Ben doğrulukla kurtuldum. Bundan böyle ömrüm oldukça da doğrudan başka bir şey söylemeyeceğime söz veriyorum, dedim."

SANA SIĞINIRIM

Kâinatın Efendisi daima şu duayı okur ve ümmetine de tavsiye ederdi:

– Allah'ım! Açlıktan Sana sığınırım, o ne kötü bir arkadaştır. Hıyanetten de Sana sığınırım, o ne kötü sırdaştır.

Emanete riayet etmek önemli olduğu kadar hıyanete girmemek de o derece önemlidir ve zaten bunlar, birbirinin lazımı hasletlerdir. Ahde vefa göstermeyen ve böylece hıyanette bulunan insanlar hakkında söylenen şu ürpertici ifade de yine Allah Resûlü'ne aittir:

– Allah, kıyamet gününde evvel ahir bütün insanları bir araya topladığında her vefasız için bir sancak çekilecek ve "İşte falan oğlu falanın vefasızlığı budur." denilecektir.

HAKİKİ MÜMİN

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), müminin tarifini yaparken şöyle buyurdular:

– Hakiki mümin odur ki insanlar, malları ve canları hususunda ona karşı emniyet içindedirler.

EMANETTE EMİN

Allah, Resûlü'nü emanete riayet eden bir insan olarak seçmiş ve O da bunun, heyecan ve helecanını bütün hayatı boyunca yaşamıştır. Öyle ki her vahiy geldiğinde vahyi olduğu gibi muhafaza edebilmek için daha Cibril bitirmeden O, söylenenleri hıfzetmek için durmadan tekrar ediyordu. Hatta bu mevzuda o kadar istekli idi ki birgün Kur'ân, O'na şöyle diyecekti: "(Resûlüm!) Onu (vahyi) çarçabuk almak için dilini kımıldatma! Şüphe etme ki onu toplamak (Sen'in kalbine yerleştirmek) ve onu okutmak Biz'e aittir. O hâlde Biz, onu okuduğumuz zaman Sen onun okunuşunu takip et. Sonra şüphen olmasın ki onu açıklamak da Biz'e aittir." (Kıyâmet Sûresi, 16-19. âyetler)

Kur'ân, O'na bir emanet olarak verilmişti. O da bu kutsî emanette emin olamamaktan korkuyor ve tir tir titriyordu. Onun için de Allah Teâlâ, O'nu

teselli ediyor ve Resûlü'nü emanette emin kılacağı teminatını veriyordu.

Allah Resûlü, ömrü boyunca emanette emin olmaya herkesten daha çok gayret etmiş ve üzerindeki vazife yükünün ağırlığını hep omuzlarında hissetmişti. Onun içindir ki ümmetine veda ettiği hac manasına Veda Haccı'nda bu derin sorumluluğu bir kere daha soluklamış ve insanlara sormuştu:

– Yakında Ben'i sizden soracaklar. Vazifemi tebliğ ettim mi?

Orada bulunanların hepsi birden hem de yeri göğü çınlatırcasına gürlediler:

– Evet, Sen vazifeni hakkıyla tebliğ ettin ve onu kusursuz yerine getirdin!

Bu sözler üzerine İki Cihan Serveri, ellerini kaldırmış ve "Allah'ım şahit ol!" demişti.

Emanette emin olma, bizzat Cenâb-ı Hakk'ta başlamış, Cibril'e uğramış ve Allah Resûlü'nde ârâm eylemiş, daha sonra da ümmete intikal etmişti.

SEVAP MI GÜNAH MI

İbni Abbas dedi ki:

– Esas yolumuz, Allah'ın kitabı Kur'ân ve Peygamberimiz'in sünnetidir. Kur'ân ve sünnet dururken kendi görüşünü ileri sürenlerin, sevap mı yoksa günah mı kazanacaklarını bilemem.

SORUNUN CEVABI

İbn Mesud dedi ki:

– Birinize bir soru sorulur da sizden hüküm vermeniz istenirse Allah'ın kitabına göre hüküm veriniz. Eğer sorunun cevabını, Kur'ân'da bulamazsanız Allah Resûlü'nün sünnetine göre hüküm verin. Hem Kur'ân'da hem de sünnette bulunmayan bir mesele ise o vakit salih zatların görüşlerine başvurun. Sorunun çözümü bu kaynakların hiçbirinde bulunmuyorsa o zaman da kendi içtihadınıza göre hüküm verin, bundan çekinmeyin.

EHİL YÖNETİCİ

Râfi et-Tâî anlatmıştı:

"Bir gazada Hazreti Ebû Bekir'e yol arkadaşı olmuştum. Döndüğümüzde:

– Ey Ebû Bekir! Bana tavsiyede bulun, dedim.

O da şunları söyledi:

– Farz namazlarını vaktinde kıl, gönül rahatlığıyla malının zekâtını ver. Ramazan orucunu tut, hac görevini yerine getir. İslâm'da hicret güzeldir. Hicret esnasında cihat etmek de güzel bir ameldir. Ancak, sakın yönetici olma! Bugün, insanların çekindiği yöneticilik makamı çok geçmeden yayılacak, çoğalacak ve lâyık olmayanların eline geçecek. Kıyamette en uzun süre sorguya çekilip en ağır azaba uğrayanlar yöneticiler olacaktır. Yöneticilerin dışındaki kimselerin, hesapları kolay, sıkıntıları hafif olacak. Yöneticilerin konumları ise müminlere zulmetmeye müsaittir. Müminlere

zulmederlerse Allah'a verdikleri sözü bozmuş olurlar. Çünkü müminler; Allah'ın komşularıdır, Allah'ın has kullarıdır. Allah'a yemin ederim ki sizden herhangi biriniz nasıl komşusunun koyununun veya devesinin başına bir şey geldiğinde gece rahatsız olur, sinirlenir ve "Komşumun koyunu, komşumun devesi!" diye hayıflanırsa Allah da bundan daha fazla kendi komşusu olan müminlerin zulme uğramasına gazaplanır.

Bu görüşme üzerinden bir sene geçmişti ki Ebû Bekir'in halife seçildiğini duydum. Atıma binip yola çıktım ve Ebû Bekir'in yanına vardım:

– Benim adım Râfi. Filân falan yerlerde senin verdiğin teftiş görevini yerine getirmiştim, dedim.

– Evet, tanıdım, dedi.

– Sen bana yönetici olmamamı söylemiştin, ama kendin en yüksek yöneticilik olan ümmetin hilâfetini üstlenmişsin, dedim.

– Evet, öyle oldu! Ama kim Muhammed ümmetine Allah'ın kitabıyla hükmetmezse Allah'ın lâneti onun üzerine olsun, dedi.

RESÛLULLAH'IN HALİFESİ OLARAK

Hazreti Ebû Bekir, ilk kez Resûlullah'ın halifesi olarak Müslümanlara hitap etmek üzere mescidin minberindeydi. O konuşmaya başlamadan önce Hazreti Ömer ayağa kalktı ve Allah'a hamd ü senada bulunup birkaç söz söyledikten sonra orada bulunanlara:

– Allah, halifelik işinizi sizin hayırlınız ve Resûlullah Aleyhisselâm'ın arkadaşı, mağarada ikinin ikincisi olan zat üzerinde topladı. Kalkınız ve ona biat ediniz, deyince mescitte bulunanların hepsi, Hazreti Ebû Bekir'e biat ettiler.

Biat yapıldıktan sonra Hazreti Ebû Bekir:

– Hamd olsun Allah'a ki ben, O'na hamd eder ve gizli açık her işte yalnız O'ndan yardım dilerim. Gecede ve gündüzde gelecek kötülüklerden de O'na sığınırım! Şehâdet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur! Şehâdet ederim ki Muhammed

Aleyhisselâm, O'nun kulu ve resûlüdür! O'na itaat eden, doğru yolu bulur. O'na isyan eden de helâk olur! Resûlullah Aleyhisselâm, önceki yıl şu durduğum yerde dikilmişti, dedi ve kendini tutamayarak ağlamaya başladı. Gözyaşları içinde Efendiler Efendisi'nin o zaman söylediklerini tekrarladı: Size, doğru yolu tavsiye ederim. Doğruluktan ayrılmayınız. Çünkü doğruluk, iyilikle bir aradadır ve ikisi de Cennet'tedir. Yalandan sakınınız. Çünkü yalan, kötülükle bir aradadır ve ikisi de Cehennem'dedir. Allah'tan af ve afiyet dileyiniz. Çünkü hiç kimseye, imandan sonra af ve afiyetten daha hayırlısı verilmemiştir. Birbirinizi kıskanmayınız. Birbirinizle düşmanlık etmeyiniz! Birbirinizle ilişkinizi kesmeyiniz! Ey Allah'ın kulları! Kardeş olunuz!

Hazreti Ebû Bekir, konuşmasını şöyle bitirdi:

– Ben Allah'a ve Resûlü'ne itaat ettikçe, siz de bana itaat ediniz! Allah'a ve Resûlü'ne asi olduğum zaman sizin bana itaat etmeniz gerekmez! Kendim ve sizin için Allah'tan mağfiret ve bağışlanma dilerim. Haydi, namazınızı kılmaya kalkınız! Allah sizlere rahmet etsin!

ONUN GÖNLÜNÜ AL

Abdullah ibn Amr ibn As (radıyallahu anh) şöyle anlatmıştı:

"Ebû Bekir bir cuma günü cemaate:

– Yarın sabah zekât develerini getirin, taksim edelim. Ama kimse izin almadan yanımıza girmesin, dedi.

Bunun üzerine kadının biri kocasına:

– Bey, şu yuları al, belki Allah bize bir deve lütfeder, dedi.

Adam geldiğinde Hazreti Ebû Bekir ile Hazreti Ömer, develerin bulunduğu yere girmişlerdi. İzin almadan oraya girmeme hususunda uyarı yapılmış olmasına rağmen adam da arkalarından develerin yanına girdi. Hazreti Ebû Bekir:

– Senin buraya böyle girmene kim izin verdi, diyerek biraz da kızgın bir ifadeyle adamın elinden yuları aldı.

Develerin paylaştırılmasından sonra Hazreti Ebû Bekir o adamı çağırdı, yularını verdi ve:

– İstediğin bir deveyi çek ve götür, dedi.

Bunun üzerine Hazreti Ömer:

– Vallahi olmaz öyle ey Ebû Bekir! Bunu yol hâline getirme, dedi.

Efendimiz'in halifesi Hazreti Ebû Bekir:

– Bu adamı haksız yere azarladım, beni kıyamet günü Allah'ın azabından kim kurtarır o zaman, diye cevap verince Hazreti Ömer:

– Madem öyle diyorsun, o hâlde onun gönlünü al, dedi.

Bu konuşmadan sonra Hazreti Ebû Bekir, kölesine takımlarıyla birlikte bir deve, bir kadife entari ve beş dinar getirmesini emretti. Bunları adama vererek adamın gönlünü aldı."

ELİMDEN GELEN HER ŞEYİ

Müslümanların ikinci halifesi olan Hazreti Ömer, Hazreti Ebû Bekir'i defnettikten sonra mescitte toplanan Müslümanlara şöyle hitap etti:

– Ey insanlar! Ben de sizden biriyim. İstemediğim hâlde Resûlullah'ın halifesini kırmamak için bu görevi kabul ettim. Ama şundan emin olun ki sizin iyiliğiniz için elimden gelen her şeyi yapacağım. Kâbe'nin Rabbine yemin ederim ki bu ümmeti en doğru şekilde yöneteceğim.

ÇOK DERİN BİR ÇUKUR

Hazreti Ömer, Hevâzin kabilesinin zekâtlarını toplamak üzere Bişr ibn Asım'ı görevlendirmişti. Bişr, bu vazifeden çekindiği için oraya gitmedi. Hazreti Ömer, onunla karşılaştığında:

– Neden gönderdiğim yere gitmedin? Bizi dinlemek ve itaat etmek zorunda değil misin, diye sordu.

Bişr ibn Asım:

– Elbette! Devlet başkanımızın emirlerine uymak zorundayım. Ama ben, Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğunu duymuştum: "Her kim Müslümanların bir işini üstlenirse kıyamet günü o kimse getirilir, Cehennem köprüsü üzerinde durdurulur. Yaptığı iş sırasında iyi davranmışsa kurtulur, kötü hareket etmişse bastığı yer yarılır ve derinliği yetmiş yıllık bir mesafe olan uçurumdan aşağı yuvarlanır." diye cevap verdi.

Bişr'in bu cevabı üzerine Hazreti Ömer, mahzun

ve kederli bir şekilde oradan ayrıldı. Yolda Ebu Zer ile karşılaştı. Ebu Zer:

– Ey Müminlerin Emiri, seni bitkin ve üzgün görüyorum, dedi.

Hazreti Ömer:

– Nasıl üzüntülü olmayayım ki Bişr ibn Asım'ı gördüm. Bana Allah Resûlü'nden "Her kim Müslümanların bir işini üstlenirse..." diye başlayan hadisi nakletti, dedi.

Ebu Zer:

– Sen bunu Resûlullah'tan işitmemiş miydin, diye sordu.

– Hayır, dedi Hazreti Ömer.

– Şehadet ederim ki ben de Resûlullah'tan şöyle duymuştum: "Her kim Müslümanlardan birine bir görev yüklemişse, o kişi kıyamet günü getirilir, Cehennem köprüsü üzerinde durdurulur. Eğer görevli kişi, görevini iyi yapmışsa görevlendiren de kurtulur. Görevli, görevini kötü yapmışsa köprü üzerinde durduğu kısım yarılır ve derinliği yetmiş yıllık bir mesafe ve zifiri karanlık olan uçurumdan aşağı yuvarlanır." Ey Ömer! Gönlünü bu iki hadisten hangisi daha çok sızlattı, dedi Hazreti Ebu Zer.

Hazreti Ömer:

– İkisi de gönlümü sızlattı. Bu tehlikeler karşısında hilâfeti kim üstlenir, dedi.

KORKULAN BEŞ ŞEY

Hazreti Ömer, Ebu Hureyre'yi bir yere vali yapmak üzere çağırdı. Ebu Hureyre, bu teklifi kabul etmedi. Hazreti Ömer:

– Senden daha hayırlı birinin talib olduğu bir vazifeyi niçin istemiyorsun, dedi.

Ebu Hureyre:

– Kimmiş benden daha hayırlı olan, diye sordu.

– Yakub Peygamber'in oğlu Yusuf Peygamber, diye cevap verdi Hazreti Ömer.

Ebu Hureyre:

– Yusuf, peygamber oğlu bir peygamberdir! Ben ise, Ümeyme oğlu Ebu Hureyre'yim. Ben iki veya üç şeyden korkuyorum, dedi.

Bunun üzerine Hazreti Ömer:

– Beş şeyden korkuyorum desen ya, buyurdu.

Ebu Hureyre:

– Bilmediğim bir şeyi söylemekten, dayanaksız hüküm vermekten, sırtımdan dayak yemekten, malımın elimden alınmasından ve namusuma sövülmesinden korkuyorum, cevabını vererek doğru yaşamanın ve idareciliğin hakkını vermenin zorluğunu belirtmiş oldu.

ÜÇ NASİHAT

İbn Abbas anlatmıştı:

"Babam bana dedi ki:

– Oğlum, görüyorum ki Müminlerin Emiri Hazreti Ömer seni çağırıyor, sana yakın duruyor. Allah Resûlü'nün ashabı arasından senin fikirlerine başvuruyor. Şu nasihatlerimi iyi tut: Allah'tan kork, yalan söyleme, onun sırlarını hiç kimseye ifşa etme ve onun huzurunda hiç kimsenin gıybetini etme!"

DENEMEK İSTEDİM

Hasan-ı Basrî anlatmıştı:

"Hazreti Ömer (radıyallahu anh) Übeyy ibn Kâ'b'ın okuduğu bir âyeti kabul etmeyip inkâr edince Übeyy:

– Ey Ömer! Sen Baki'de alışverişle uğraşırken ben, bunu Allah Resûlü'nden duydum, dedi.

Hazreti Ömer:

– Doğru söyledin! Ben, 'Acaba içinizden hakkı söyleyen çıkar mı' diye sizi denemek istedim. Zira yanında gerçeklerin konuşulmadığı yöneticide ve hakkı söylemeyen idarecide hayır yoktur, dedi."

EN DOĞRULAR

Yüce Mevla Kur'ân-ı Kerîm'de buyurdu ki:

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğrularla beraber olun." (Tevbe Sûresi, 119. âyet)

"Gerçek müminler, ancak Allah ve Resûlü'ne iman eden, O'ndan asla şüpheye düşmeyen, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla savaşanlardır. İşte doğrular ancak onlardır." (Hucurât Sûresi, 15. âyet)

SENİ DE OK GİBİ DÜZELTİRİZ

Hazreti Ömer (radıyallahu anh) birgün Muhâcir ve Ensar'dan bir cemaatle otururken onlara:

– Bazı işlerde bir kısım kimselere ayrıcalık tanıdığımı görseniz ne yaparsınız, diye sordu.

Cevap veren çıkmadı. Hazreti Ömer, sorusunu iki veya üç kez daha tekrar etti. Bunun üzerine Beşir ibn Sa'd:

– Eğer dediğin gibi davranırsan, oku düzelttiğimiz gibi seni de doğrulturuz, dedi.

Hazreti Ömer bu cevap karşısında memnuniyetle:

– İşte, o zaman görevinizi yapmış olursunuz! İşte o zaman görevinizi yapmış olursunuz, dedi.

ALLAH'A HAMD OLSUN Kİ

Musa ibn Ebu İsa anlatmıştı:

"Hazreti Ömer (radıyallahu anh), birgün Hâriseoğullarının kuyusunun başına geldi. Burada Muhammed ibn Mesleme (radıyallahu anh) ile karşılaştı. Ona:

– Muhammed, benim yönetimimi nasıl buluyorsun, diye sordu.

Muhammed ibn Mesleme:

– Vallahi seni, tam arzu ettiğim gibi senin iyiliğini isteyenler gibi görüyorum! Mesela seni, vergi toplama konusunda başarılı buluyorum. Ayrıca hazine malına göz dikmediğin gibi onu adaletli bir şekilde dağıtıyorsun. Eğer doğruluktan ve adaletten ayrılırsan, okun ateşe tutulup düzeltilmesi gibi biz de seni yola getirmeyi biliriz, dedi.

Hazreti Ömer:

– Yani demek sen bana, 'Sen haktan saparsan okun ateşte tutuşturulup düzeltilmesi gibi biz de seni düzeltiriz!' diyorsun öyle mi? Allah'a hamd olsun ki beni, adaletten saptığımda doğruya iletecek bir cemaatin başına yönetici yapmış, dedi."

YÖNETİCİLERİNİZ NASIL

Esved ibn Yezid şöyle anlatmıştı:

Hazreti Ömer (radıyallahu anh), huzuruna gelen heyetlere başlarındaki idarecilerini sorardı. Onlara:

– Yöneticiniz hastaları ziyaret ediyor mu, kölelerin davetine gidiyor mu? Size karşı tutum ve davranışı nasıl? Kapısında bekleyen insanlar var mı, derdi.

Bu sorulardan birine menfi cevap verdiklerinde oradaki idareciyi hemen görevinden azlederdi.

KALPLERİ ALLAH BİLİR

Abdullah ibn Utbe ibn Mesûd (radıyallahu anh) nakletmişti:

– Hazreti Ömer'in şöyle dediğini duymuştum: "Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) hayatta iken insanların gizli hâlleri, inen âyetlerle deşifre ediliyordu. Artık vahiy kesildi, âyet inmeyecek ve biz size artık amellerinize göre muamele etmek durumundayız. Hareketlerini iyi gördüğümüz kimseyi güvenilir kabul eder, onu yakınımıza alırız. Onun ruhî ve kalbî durumu bizi ilgilendirmez, iç âlemi tamamen Allah'a aittir. Davranışları kötü olan kişiye de kalbinin temiz olduğunu söylese de güvenmeyiz, itimat etmeyiz!"

ANCAK MERHAMETLİ KULLARINA

Ebu Osman en-Nehdî anlatmıştı:

"Hazreti Ömer (radıyallahu anh), Benî Esed kabilesinden bir adamı bir göreve tayin etmişti. Adam, memuriyetini belirten resmi belgeyi almak üzere Hazreti Ömer'in huzuruna çıkmıştı. Tam o sırada çocuklarından biri, Hazreti Ömer'in yanına geldi. Hazreti Ömer onun çocuğunu öptü. O şahıs:

– Ey Müminlerin Emiri! Sen bunu öpüyorsun öyle mi? Vallahi ömrümde çocuk öpmedim, dedi.

Hazreti Ömer:

– O hâlde vallahi senin, insanlara karşı da merhametin azdır, atama emrimizi geri ver. Senin kalbinden merhamet çekilmişse benim suçum ne? Allah, ancak merhametli kullarına rahmet eder. Sen, çocuğuna şefkat göstermiyorsan halka nasıl merhamet edeceksin. Bundan böyle sen benim memurum olamazsın, dedi ve onu işinden azletti."

HAZRETİ ÖMER'İN ADALETİ

Şa'bî anlatmıştı:

"Hazreti Ömer ile Hazreti Übeyy ibn Kâ'b arasında bir anlaşmazlık olmuştu. Hazreti Ömer:

– Bu meselenin hâlli için birini hakem yapalım, dedi.

Bunun için Hazreti Zeyd ibn Sabit'i seçtiler. Davalaşmak için onun yanına vardılar. Hazreti Ömer:

– Aramızda hüküm vermen için sana geldik, dedi.

O zamanlar, dava duruşması için hakemin evine gidilirdi. İki hasım, Zeyd'in yanına girdiğinde Zeyd, oturduğu minderin baş tarafında yer açarak:

– Ey Müminlerin Emiri, buraya otur, dedi.

Hazreti Ömer:

– Bu, senin hakemliğinde yapmış olduğun ilk haksızlık! Ben, hasmımın yanında oturacağım, dedi ve ikisi de Zeyd'in önüne oturdu.

Hazreti Übeyy ibn Ka'b, davasını anlattı. Hazreti Ömer de inkâr etti. İslâm'a göre inkâr edene yemin ettirileceğinden Zeyd Übeyy:

– Müminlerin Emiri'ni yeminden muaf tutalım, dediyse de Hazreti Ömer yemin etti ve şöyle dedi:

– Zeyd'in yanında, Ömer ile herhangi bir Müslüman eşit olmadıkça Zeyd hiç kimsenin davasına bakamaz."

MESCİT GENİŞLESİN DİYE

Zeyd ibn Eslem (radıyallahu anh) anlatmıştı:

"Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi vesellem) amcası Hazreti Abbas'ın, Mescid-i Nebevî'nin yanında bir evi vardı. Hazreti Ömer, orayı Mescid'e katmak istiyordu. Abbas'a:

– Orayı bana sat, diye teklif götürdüyse de Abbas satmadı.

Hazreti Ömer:

– Öyleyse bana bağışla, dedi.

Abbas, bu teklifi de kabul etmedi. Hazreti Ömer:

– O hâlde sen kendin kat, dedi.

Abbas buna da yanaşmadı. Ömer:

– Çare yok, bu tekliflerden birini muhakkak kabul edeceksin, dedi.

Abbas yine aldırmadı. Bunun üzerine Ömer:

– Aramızda hakemlik yapması için birini belirle, dedi.

Abbas da Übeyy ibn Kâ'b'ı teklif etti. Übeyy'in huzurunda kendilerini savundular. Übeyy ibn Ka'b, Hazreti Ömer'e:

– Onu razı etmedikçe evinden çıkaramazsın, dedi.

Hazreti Ömer:

– Bu hükmü verirken Allah'ın kitabında bulduğun bir delilin yahut Hazreti Peygamber'in sünnetinden bir dayanağın var mı, dedi.

Übeyy ibn Ka'b:

– Resûlullah'ın sünnetine dayanıyorum, dedi.

Hazreti Ömer:

– Nedir o, deyince Übeyy:

– Ben, Peygamber Efendimiz'den işitmiştim, şöyle buyurmuştu: "Dâvud'un oğlu Süleyman Beyt-i Makdis'i inşa ettirirken ertesi sabah, bir önceki gün yaptırdığı duvarın enkazıyla karşılaşıyordu. Cenâb-ı Hak da ona, 'Mülk sahibinin rızasını almadıkça onun arazisinde bina yapma.' diye vahyetti."

Übeyy'in bu hadisi rivayet etmesi üzerine Hazreti Ömer, Hazreti Abbas'ın yakasını bıraktı. Hazreti Abbas da evini gönüllü olarak hibe ederek Mescid'e kattı ve Mescid böylece genişletildi."

İYİ BİR SIĞINAĞA GELDİN

Enes (radıyallahu anh) anlatmıştı:

"Mısır halkından bir adam, Hazreti Ömer'in huzuruna çıktı ve:

– Ey Müminlerin Emiri, ben zulümden kaçarak sana sığındım, dedi.

Hazreti Ömer de:

– Seni koruyacak bir sığınağa sığındın, dedi.

Genç adam:

– Amr ibn As'ın oğlu ile yarış yaptık, ben onu geçtim. Amr ibn As'ın oğlu, 'Ben soylu anne ve babanın soylu çocuğuyum!' diyerek beni dövdü, diye şikâyette bulundu.

Hazreti Ömer, Amr ibn As'a oğlunu yanına alarak hemen Medine'ye gelmesini bildiren bir mektup yazdı. Amr, bir süre sonra geldi. Hazreti Ömer:

– Mısırlı adam nerede, diye sordu.

Mısırlı gelince ona:

– Sen de ona vur, dedi.

Mısırlı da Amr'ın oğlunu iyi bir dövdü. Sonra Hazreti Ömer, Amr'a dönerek:

– Analarının hür doğurduğu insanları ne çabuk köleleştirdiniz, diye onu azarladı.

Amr ibn As (radıyallahu anh):

– Ey Müminlerin Emiri! Durumdan haberim yok, adam bana gelip durumu anlatmadı ki, dedi.

ÖLEN ADAM NE YAPMIŞTI

Birgün Hazreti Ömer (radıyallahu anh), ellerini kulaklarına koymuş vaziyette:

– Evet, ben buradayım! Evet, ben buradayım, diyerek dışarı çıktı.

Oradakiler:

– Ömer'in nesi var, diye sorunca Hazreti Ömer'in yakınlarından birisi anlatmaya başladı:

– Ömer'in komutanlarından birinden haber geldi. İslâm ordusu bir nehirden geçememiş, gemi de bulamamış. Komutan, "Bize nehrin derinliğini bilen bir adam bulun." demiş. Onlar da ihtiyar birini getirmişler. Hava da çok soğukmuş. İhtiyar, "Ben soğuktan korkuyorum." demişse de komutan onu zorlayıp nehre sokmuş. Adam soğuğa dayanamamış, "Ya Ömer! Neredesin?" diye feryat ederek boğulmuş ve ölmüş. Hazreti Ömer durumu öğrenince hemen bir mektupla komutanın

Medine'ye gelmesini emretti. Komutan geldi. Hazreti Ömer, birkaç gün adamın yüzüne bile bakmadı. Birisine kızdığında hep böyle davranırdı. Komutana, 'Öldürdüğün adam ne yapmıştı' diye sordu. Adam, "Ey Müminlerin Emiri, onu öldürmek kastında değildim. Nehirden geçebilecek bir yer bulamayınca suyun derinliğini öğrenmek istemiştik. Üstelik şu şu yerleri de fethettik." dedi. Bunun üzerine Hazreti Ömer şöyle cevap verdi: "Benim gözümde bir Müslüman'ın hayatı, getirdiğin her şeyden daha hayırlıdır! Eğer bir sünnet ve teamül olacağından endişe duymasaydım, senin boynunu vururdum. Haydi, şimdi git ve ölen adamın yakınlarına diyetini ver."

İHTİYAR YAHUDİNİN MAAŞI

Abdullah ibn Ebî Hadred el-Eslemî (radıyallahu anh) anlatmıştı:

"Hazreti Ömer ile birlikte Câbiye'ye gittiğimizde gayr-i müslimlerden bir ihtiyarın orada dilendiğini gördük. Hazreti Ömer, adamın durumunu sorunca:

– İhtiyar ve zayıf bir zımmîdir, dediler.

Hazreti Ömer, adamın ödemekle yükümlü olduğu vergiyi kaldırdı. Câbiye idarecilerine de:

– Siz ona sağlıklı zamanında vergi yüklediniz, fakat ihtiyarlayınca da kendisini dilenmeye terk ettiniz, öyle mi, diyerek kızdı.

Yaşlı ve ihtiyar adama ise ona bakacak yakınları olmasına rağmen hazineden on dirhem maaş bağladı.

GÜVERCİN

Nâfi ibn Abdülhâris anlatmıştı:

"Hazreti Ömer Mekke'ye gelmişti. Cuma günü Dârü'n-Nedve'ye girdi, Mescid-i Haram'a yakın olmak istemişti. Yeleğini, içeride bir yere astı. Bir güvercin gelip yeleğinin üzerine kondu. Pisletmemesi için güvercini ürküterek uçurdu, o da başka bir yere kondu. Güvercinin konduğu yere bir yılan geldi ve güvercini sokarak öldürdü. Hazreti Ömer, cuma namazını kıldırınca ben ve Hazreti Osman onun yanına girdik. Bize:

– Bugün yaptığım bir şey hakkında hüküm verin, diyerek hâdiseyi anlattı. Aslında, kuş emin bir yerdeydi. Ben onu uçurdum, o da gitti ve ölümün kucağına düştü. Buna, ben sebep oldum, dedi.

O sırada, ben araya girdim ve Hazreti Osman'a:

– Müminlerin Emiri'nin, üç yaşında, boz bir keçi kurban etmesine hükmetmeye ne dersin, dedim.

Hazreti Osman:

– Evet, ben de aynı görüşteyim, dedi.

Bunun üzerine Hazreti Ömer, bu evsafta bir keçinin kurban edilmesini istedi.

HADİSLERDEN ANLATIR MISIN

Eslem (radıyallahu anh) anlatmıştı:

"Hazreti Ömer'e, 'Bize Allah Resûlü'nün hadislerinden anlatır mısın?' dediğimizde şöyle cevap verirdi:

– O'nun sözüne bir harf katmak veya sözünden bir harf eksiltmekten endişe duyarım. Çünkü Allah Resûlü, 'Kim kasten benim adıma yalan söylerse Cehennem'dedir.' buyurdu."

ŞAHSÎ GÖRÜŞ

İbni Şihab nakletmişti:

"Hazreti Ömer, minberde insanlara şöyle hitap etti:

– Ey insanlar! Şahsî görüş, ancak Allah Resûlü için söz konusu olabilir. Çünkü Allah, ona gerçekleri bildiriyor ve gösteriyordu. Bize gelince bizim şahsî görüşlerimiz zan ve tekellüften ibarettir."

BU GİBİLERDEN SAKININ

Sadaka ibn Ebu Abdullah anlattı:

"Hazreti Ömer şöyle derdi:

– Asla dayanmadan kendi görüşlerini ileri sürenler, aslında sünnet karşıtı kimselerdir. Bunlar, Hazreti Resûlullah'ın sünnetlerini iyice kavramaktan ve ezberlemekten yoksundurlar ve bu fırsatı da kaçırmışlardır. Ayrıca bu kimseler, kendilerine bir şey sorulduğunda ve sorunun cevabını bilemediklerinde 'Bunu bilmiyoruz.' demekten utanırlar. Bunlar, kendi görüşleriyle sünnete meydan okurlar. Aman, bu gibilerden sakının."

DAVAMDAN ASLA DÖNMEM

Ebu Râfi' nakletmişti:

"Hazreti Ömer (radıyallahu anh) Rumlar üzerine bir ordu göndermişti. Gönderilen orduda Ashâb-ı Kirâm'dan Abdullah ibn Hüzâfe adında bir zat da vardı. Rumlar, onu esir edip krallarının huzuruna götürdüler ve:

– Bu adam Muhammed'in ashabındandır, dediler.

Zalim kral ona:

– Seni mülküme ve saltanatıma ortak etsem Hristiyan olur musun, teklifinde bulundu.

Abdullah:

– Gözümü açıp kapayacak bir süre kadar dahi olsa Muhammed'in dininden dönmem için bana kendi saltanatınla birlikte bütün Arapların saltanatlarını da bahşetsen bu dediğini yapmam, dedi.

– Madem öyle diyorsun, o zaman seni öldüreceğim, dedi kral.

– Bu senin vereceğin bir karardır, dedi Abdullah.

Kralın emri üzerine Abdullah çarmıha gerildi. Kral, okçulara:

– Ellerinin ve ayaklarının yakınlarına atın, dedi.

Abdullah'a, bu işkenceler altında sürekli Hıristiyanlığı teklif ediyordu ama o kabul etmiyordu. Sonunda emir verdi ve Abdullah çarmıhtan indirildi. Sonra bir kazan getirilmesini istedi. Getirilen kazan, su ile doldurulup su kaynatıldıktan sonra Müslümanlardan iki esir çağırdı. Getirilen esire de Hristiyanlığı teklif etti. Kabul etmeyince onu kaynar suyun içine attılar. Bu kez kral, suyun içine Abdullah'ın atılmasını emretti. Abdullah getirilince ağladı. Krala:

– Efendim, bu esir ağlıyor, dediler.

Kral, Abdullah'ın korktuğunu düşünerek:

– Onu yanıma getirin, dedi.

Abdullah, kralın huzuruna getirilince kral, ona yine Hristiyan olmasını teklif etti. Abdullah yine kabul etmedi. Kral:

– O hâlde niçin ağladın, diye sordu.

Abdullah:

– İçimden şöyle dedim. 'Abdullah, şimdi bu kazana atılacaksın, biraz sonra da öleceksin. İstedim ki vücudumdaki kıllar sayısınca canım olsaydı da hepsini Allah yolunda böyle kazana atılarak feda etseydim!'

Kral, Abdullah'ın imandaki derinliğine ve doğru bildiği yoldan ne olursa olsun dönmeyeceği durumuna hayran kalarak bu kez ona şu teklifte bulundu:

– Eğer başımı öpersen seni serbest bırakırım.

Abdullah bu teklif karşısında şöyle bir teklifte bulundu:

– Şayet bütün Müslüman esirleri de bırakırsan başını öpmeyi kabul ederim, dedi.

Kral:

– Peki kabul. Onları da bırakacağım seninle birlikte, dedi.

Abdullah da 'Bu adam, Allah düşmanlarından biridir. İyisi mi başını öpeyim de hem beni hem de öteki esir Müslümanları serbest bıraksın, bundan ne zararım olabilir ki' diye düşündü.

Abdullah, bu düşünceyle yaklaştı ve kralın başını öptü. O da diğer esirleri kendisine verdi. Abdullah esirleri alıp Medine'ye getirdi. Durumu Hazreti Ömer'e haber verdi. Hazreti Ömer:

– Şimdi her Müslüman'ın, Abdullah ibn Huzâfe'nin başını öpmesi bir görevdir. İşte ilk önce ben başlıyorum, dedi, kalktı ve Abdullah'ın başını öptü.

İMANLARINDA SADIK VE SAMİMİ OLANLAR

Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı Kerîm'de buyurdu ki:

– Allah'ın nasip ettiği ganimet malları, o hicret eden fakirlere aittir ki onlar Allah'ın lütfunu ve rızasını talep etmek, Allah'ın dinine ve Resûlü'ne destek vermek için yurtlarından ve mallarından edildiler. İşte imanlarında sadık ve samimi olanlar ancak onlardır. Bunlardan önce Medine'yi yurt edinip imana sarılanlar ise kendi beldelerine hicret edenlere sevgi besler, onlara verilen ganimetlerden dolayı içlerinde bir kıskanma veya istek duymazlar. Hatta kendileri ihtiyaç duysalar bile o kardeşlerine öncelik verir, onlara verilmesini tercih ederler. Her kim nefsinin hırsından ve mala düşkünlüğünden kendini kurtarırsa işte felah ve mutluluğa erenler onlar olacaklardır. (Haşr Sûresi, 8. ve 9. âyetler)

İNŞALLAH GERİ GELİRSİNİZ

Ashabtan Ebu Ubeyde ibn Cerrah, Hazreti Ömer döneminde Şam'da vali olarak bulunuyordu. Hazreti Ebu Ubeyde, emniyet telkin etmiş, emanet sıfatıyla yaşamış ve Hristiyanların dahi gönlüne taht kurmuş biriydi.

Heraklius, ordusuyla gelip Şam'ı geri alma teşebbüsünde bulunduğu sırada Ebu Ubeyde'nin yanında az bir insan vardı. Bu itibarla da şehri savunmaları mümkün değildi. Hemen Şam ahalisini bir araya topladı. Ve şunları söyledi:

– Sizden vergi topladık. Bu vergiye mukabil sizi korumamız gerekiyordu. Ancak şimdi o güçte değiliz. Dolayısıyla sizi koruyamayacağız. Aldığımız verginin hepsini tekrar size iade edeceğiz. Zira bunu haksız yere yanımızda alıkoymamız, caiz değildir.

Bunun üzerine toplanan vergiler sahiplerine dağıtıldı. Bu müthiş manzara karşısında şaşkına dönen ruhban ve papazlar, kiliselere doldu

ve Müslümanları başlarından eksik etmesin diye Cenâb-ı Hakk'a dua dua yalvardılar. Müslümanları uğurlarken de:

– İnşallah geri gelir ve bizi Heraklius'un zulmünden kurtarırsınız, dediler.

YÖNETİCİLERİN KAPISI

Birgün Ebu Huzeyfe etrafındakilere:

– Aman fitne yerlerinden uzak durunuz, dedi.

Yanındakiler:

– Ey Ebu Abdullah, fitne yerleri nerelerdir ki, diye sorduklarında Ebu Huzeyfe şu cevabı verdi:

– Yöneticilerin kapıları, fitne yerleridir. Sizden biriniz, idarecinin huzuruna girip onu yalan yere tasdik eder ve onu sahip olmadığı özelliklerle methederse fitneye düşmüş olur.

BUNA YAKIN SÖYLEDİ

Amr ibn Meymun (radıyallahu anh) anlatmıştı:

Abdullah ibn Mesud'a Resûl-ü Ekrem'in sünnetine dair bir soru yöneltildiği vakit, ondan hiçbir şey nakletmezdi. Birgün Allah Resûlü'nden duyduğu bir hadisi naklediyordu. Daha söze başlamadan onu bir sıkıntı aldı, yüzünden aşağı terler boşanmaya başladı. Konuşurken:

– Allah Resûlü, bunun gibi veya buna yakın söyledi, diyordu İbnî Mesud.

TASDİK VE TASVİP

Abdurrahman ibn Ebu Leyla dedi ki:

– Allah Resûlü'nün ashabından, yüze yakın zatla görüştüm. Bunların tamamı, bir hadis rivayet ettiğinde diğer sahabîlerden birinin kendisini tasdik etmesini; bir fetva verirken de yine sahabîlerden birinin kendi görüşünü tasvip etmesini isterdi.

ÜÇ SINIF HÂKİM

Hazreti Osman, Hazreti Ömer'in oğlunu hâkim olarak tayin etmek isteyince İbn Ömer bu görevi kabul etmedi ve:

– Ben Resûlullah'ın şöyle buyurduğunu işitmiştim. 'Hâkimler üç sınıftır: Birisi kurtulur, ikisi ateşe girer. Haksız yere veya nefsinin arzularına göre hüküm verenler helâk olur. Hak ile karar veren ise kurtulur.' diye cevap vererek bu işin zorluğuna dikkat çekti.

SADAKATLARINI İSPAT ETTİLER

Cenâb-ı Hak Kur'ân-ı Kerîm'de buyurdular ki:

– Müminlerden öyle yiğitler vardır ki Allah'a verdikleri sözü yerine getirip sadakatlerini ispat ettiler. Onlardan kimi adağını ödedi, canını verdi, kimi de şehitliği gözlemektedir. Onlar verdikleri sözü asla değiştirmediler. Allah, böylece sadık kalanları, doğruluklarına karşılık ödüllendirecek, münafıkları da dilerse azaba uğratacak veya tövbe nasip edip tövbelerini kabul buyuracaktır. Çünkü Allah Gafûrdur, çok affedicidir, merhameti ve ihsanı boldur." (Ahzâb Sûresi, 23. ve 24. âyetler)

BELKİ BENİ METHEDERSİNİZ

Ebu Abdete'l-Anberi (radıyallahu anh) anlatmıştı:

"Müslümanlar, Medâin şehrini fethedip de ganimetleri toplayınca bir adam, elinde bir misk kutusu ile çıkageldi ve kutuyu ganimet toplamakla görevli şahsa teslim etti. Görevlinin yanındakiler:

– Böylesini hiç görmedik. Bunun gibi veya buna benzer bir ganimet hiç gelmedi şimdiye kadar! Yoksa diğer miskleri kendine ayırıp aldın mı, dediler.

Adam şöyle dedi:

– Vallahi, eğer bende Allah'a iman olmasaydı, bunu size getirip teslim etmezdim!

Bunu duyunca adamın önemli biri olduğunu sezdiler ve:

– Sen de kimsin, diye sordular adama.

– Hayır, kim olduğumu söylemem, dedi adam. Eğer söylersem, belki beni methedersiniz. Bunu başkaları da duyarsa beni gözlerinde aşırı büyütebilirler. Ama ben, Allah'a hamd ederim ve O'nun vereceği sevaba razıyım.

Adamın peşine birini taktılar ve onu takip ettirdiler. Onun arkadaşlarına ulaştılar ve hakkında soru sordular. Neticede bu zatın, Âmir ibn Abdi Kays olduğunu öğrendiler.

YEDİKLERİNİN ÜCRETİNİ VERİRLER

Ebu'z-Zehra el-Kuşeyrî anlatmıştı:

"Heraklius, Konstantiniyye'ye doğru sefere çıkmıştı. Müslümanların esaretinden kaçıp gelen bir Rus'a:

– Bana Müslümanlar hakkında bilgi ver, dedi.

Adam:

– Sana, onları gözlerinle görmüş gibi anlatacağım. Onlar, gündüzleri at sırtında mücahede ile meşguldürler, geceleri de ibadet ederler. Yol üzerinde yedikleri şeylerin ücretini verirler. Bir yere girince muhakkak selam verirler. Düşmanlarını alt edinceye kadar sebat ederler, dedi.

Heraklius:

– Bu sözlerin doğru ise onlar, ileride şu bastığım yerleri dahi ele geçirirler, dedi."

BU HÂLLERİNİ KORUYABİLİRLERSE

İran hükümdarı Yezdücerd, Çin kralına Müslümanlara karşı yardım istemek için mektup yazmıştı. Çin kralı gelen elçiye şöyle dedi:

– Kralların, düşmanlara karşı birbirlerine yardım etmeleri gerektiği kanaatindeyim. Ancak, sizi yurdunuzdan çıkarmak isteyen şu kavimden bahset bana. Onların az, sizin ise çok olduğunuzu söyledin. Bana göre az bir kuvvete sahip olan o insanların, sizin gibi güçlü ve sayıca çok olan bir orduyu yenmeleri; onların hayırlı, sizin de kötü bir yolda olduğunuzun göstergesidir.

Elçi:

– İstediğini sorabilirsin, deyince Çin hükümdarı:

– Onlar, verdikleri sözleri yerine getirirler mi, diye sordu.

– Evet, dedi elçi.

Çin hükümdarı:

– Savaşa başlamadan evvel size neyi tavsiye ederler, diye sordu.

– Bizden üç şıktan birini seçmemizi isterler: Ya onların dinlerine girmemiz gerekir. Bu takdirde onların sahip olduğu bütün haklara sahip olacağımızı söylüyorlar. Ya da bizi düşmanlara karşı korumaları mukabilinde bizim vergi vermemizi isterler. Bunu da kabul etmezsek savaşırlar, dedi elçi.

Hükümdar:

– Komutanlarına itaatleri nasıldır, diye sordu.

Bu soruya Fars elçisi:

– Bir cemaat, mürşidine nasıl itaat ederse öyle itaat ederler, dedi.

Hükümdar:

– Neleri haram, neleri helal sayıyorlar, diye sordu.

Elçi:

– Anlattım neleri haram, neleri helal saydıklarını, dedi.

Kral:

– Kendilerine haram kılınanları helal, helal kılınanları da haram sayarlar mı, diye sordu.

– Hayır, dedi elçi.

Çin kralı bu cevap üzerine:

– Bu millet haramı helal, helalı da haram yapmadıkça asla mağlup edilemez, dedi.

En sonunda Çin Hükümdarı, şöyle bir mektup yazdı ve elçiye verdi:

"Sana bir ucu Çin'de, diğeri de Merv'de olan bir ordu ile destek gönderebilirim. Bunu yapmam gerektiğine inanıyorum. Fakat elçinizin bana anlattığı bu millet, dağları yerinden sökmek istediğinde bunu yapabilecek güce sahiptir. Onlar bu hâllerini koruyabilirlerse emir verildiğinde beni dahi yerimden edebilirler. O hâlde onları razı et ve anlaş onlarla. Sana dokunmadıkları sürece sen de onlara ilişme."

YEDİ DİLİM EKMEK

Küleyb dedi ki:

– Hazreti Ali'ye, İsfahan'dan ganimet malları gelmişti. Bunları, yedi eşit parçaya ayırdı. Bu mallar arasında bir de somun ekmek vardı. Onu da yedi parça edip her bir parçayı, yedi hisseye ayırdığı mallar üzerine tek tek koydu. Sonra yedi kumandanını çağırdı, kura usulüyle malları onlara teslim etti.

ALLAH'A AİT BİR HAK

Ali ibn Rebîa anlatmıştı:

"Ca'de ibn Hübeyre, Hazreti Ali'nin yanına geldi ve:

– Ey Müminlerin Emiri! Yanına, seni kendi canından, ailesinden ve malından çok seven biri geliyor. Bir de elinden gelse seni boğazlayacak ikinci bir adam geliyor. Sen ise tutuyorsun sana kin besleyen adamın lehine ve seni sevenin aleyhine hüküm veriyorsun, dedi.

Hazreti Ali, Ca'de'nin göğsüne vurdu ve:

– Eğer iş nefsime ve hislerime kalsaydı belki dediğin gibi yapardım. Ama Allah'a ait bir hak söz konusu olunca senin dediğin gibi asla yapamam, buyurdu."

SAĞLAM DUVAR

Saîd ibn Süveyd (radıyallahu anh) anlatmıştı:

“Sahabeden Umeyr ibn Sa'd, Humus'ta vali olduğu sırada minbere çıktı ve şöyle hitap etti:

– Bakınız, İslâm sağlam bir duvar ve yıkılmaz bir kapıdan ibarettir. İslâm'ın sağlam duvarı adaletidir, kapısı ise haktır. Duvarda çatlak meydana gelirse ve kapı kırılırsa İslâm, başkalarının boyunduruğu altına girmiş olur. Devlet reisi, sağlam durduğu müddetçe İslâm da yıkılmaz ve sağlam durur. Sultanın ve devlet başkanının sağlam duruşu, şiddet uygulaması değildir. Aksine, hakkı tatbik ve adaletle muamele etmesidir.”

İSTİKAMETTEN AYRILMAMA

Huzeyfe ibn El Yaman insanlara şöyle nasihat ederdi:

– Fitne ve anarşiden sakının. Hiç kimse, onun içinde görünmesin. Anarşiye kim girerse onu seylâpların çer çöpü sürükleyip attığı gibi atar. Fitne ve anarşik olaylar, gerçekten cahil insanları bile şüpheye sevk eder. Anarşi olayları bittikten sonra bütün enkazları geride bırakır. Eğer siz fitneleri ve anarşik hâdiseleri görürseniz evinizde oturun, kılıçlarınızı kırın ve yaylarınızın kirişlerini kullanılamaz hâle getirin.

BÖYLE BİR HÜKME RASTLAMADIM

İsa ibn Abdullah el-Hâşimi babasından, o da dedesinden naklen şöyle anlatmıştı:

"Hazreti Ali'nin yanına iki kadın geldi. Kadınlardan biri, diğerinin hizmetçisiydi. Hazreti Ali'den bir şeyler istiyorlardı. Hazreti Ali, her birine altmışar ölçek buğday ve kırkar dirhem de para verilmesini emretti. Hizmetçi, kendisine verilenleri alıp gittikten sonra diğer kadın:

– Ey Müminlerin Emiri, bana da mı hizmetçime verdiğin kadar veriyorsun? Hâlbuki ben bir Arap hanımıyım, o ise benim hizmetçim, dedi.

Hazreti Ali (radıyallahu anh), o kadına şu cevabı verdi:

– Ben, Allah'ın kitabı Kur'ân'ı inceledim. İsmail Peygamber'in soyundan gelenlerin, İshak Peygamber'in neslinden gelenlere üstün tutulduklarına dair bir hükme rastlamadım, dedi."

KAYIP ZIRH

Hâkim'in, yaptığı bir rivayete göre Cemel Vak'ası'nda Hazreti Ali'nin (radıyallahu anh) zırhı kaybolmuştu. Birisi zırhı bulup sattı. Bir süre sonra da zırh, bir Hristiyanda görüldü. Bunun üzerine Hazreti Ali, Hristiyanı Kadı Şüreyh'e dava etti. Şahitleri de oğlu Hasan ile azatlı kölesi Kanber'di. Şüreyh:

– Hasan'ın yerine başka şahit göster, deyince Hazreti Ali sordu:

– Hazreti Ömer'in, Peygamber Efendimiz'in 'Hasan ile Hüseyin, Cennet halkı içindeki gençlerin efendileridir.' buyurduğunu rivayet ettiğini duymadın mı? Hasan'ın şehâdetini kabul etmiyor musun?

Kadı Şüreyh:

– Evet, ben de bunu senden öğrenmiştim. 'Çocuğun, babası lehindeki şehâdeti caiz değildir.' demiştin, dedi.

Sonra Şüreyh, Hristiyana:

– Zırhı al, senindir, diye hüküm verdi.

Bunun üzerine Hristiyan şöyle dedi:

– Müminlerin Emiri, benimle birlikte Müslümanların kadısının yanına geldi. Kadı, onun aleyhine hüküm verdi ve o da hükme rıza gösterdi. Ey Müminlerin Emiri! Vallahi sen doğru söyledin, o senin zırhındır. Devenden düşmüştü, ben de almıştım. Şehâdet ediyorum ki Allah'tan başka ibadete lâyık bir ilah yoktur, Muhammed Allah'ın Resûlü'dür.

Adam, İslâm'a girince Hazreti Ali zırhını ona bağışladığı gibi yedi yüz dirhem de nakit bahşiş verdi. Bu zat, Hazreti Ali'nin yanından ayrılmadı. Sonunda Sıffin Savaşı'nda şehit düştü.